

ØKONOMIMINISTERIET

Redegørelse om den økonomiske situation

Terror-angrebet den 11. september og de efterfølgende aktioner mod terrorisme har øget usikkerheden om den internationale økonomiske udvikling.

Allerede før de tragiske begivenheder den 11. september var vækstudsigterne for den internationale økonomi imidlertid for nedadgående både i USA, Europa og Japan. Terrorangrebet har yderligere forringet de internationale konjunkturudsigter. Der er nu udsigt til markant lavere vækst i USA, og også for EU er der betydelige nedjusteringer af den økonomiske vækst. USA's BNP ventes nu at stige 0,9 pct. i år og 1,5 pct. i 2002, mens væksten i EU skønnes at blive 1,6 pct. i år og 2,0 pct. næste år.

Efter alt at dømme vender de internationale konjunkturer i løbet af næste år blandt andet som følge af de pengepolitiske lempelser og en mere ekspansiv finanspolitik især i USA – der begge erfaringsmæssigt virker med en vis forsinkelse – samt lavere oliepriser. Der er både i USA og Europa taget en række initiativer for at modvirke de økonomiske virkninger af begivenhederne den 11. september og herefter. Der ventes på den baggrund ikke et længerevarende tilbageslag.

Usikkerheden i vurderingen er større end normalt som følge af uklarhed om konfliktens omfang. Usikkerheden knytter sig bl.a. til aktiekurserne og husholdningers og virksomheders umiddelbare reaktioner, herunder i hvilket omfang forbrug og investeringer udskydes.

Dansk økonomi er fortsat grundlæggende sund og robust, men ikke uberørt, idet lavere international vækst smitter af på dansk økonomi, om end nedjusteringerne her er noget mindre. BNP-væksten ventes nu at udgøre 1,2 pct. i år og 1,7 pct. næste år – en nedjustering på ¼ pct.point i begge år. Dette beror dels på lavere eksport dels på, at den øgede usikkerhed påvirker virksomhedernes investeringer og privatforbruget negativt.

Trods lavere vækst vil presset på arbejdsmarkedet fortsat være stort. I forhold til August-oversigten bliver ledigheden i år endnu lavere, mens der til næste år ventes en lille stigning.

De offentlige finanser er fortsat på et holdbart spor i relation til de langsigtede udfordringer, dansk økonomi også står overfor. De kraftige reaktioner på aktiemarkedene både før og særligt efter den 11. september betyder ganske vist et fald i det offentliges provenu fra pensionsafkastskatten. Det er hovedårsagen til, at de offentlige finanser ventes forringet med godt 12 mia. kr. i 2002, således at overskuddet reduceres til 23 mia. kr. (1,6 pct. af BNP). Der er imidlertid tale om en engangseffekt. Finanspolitikken skal ikke tilrettelægges efter uforudsigelige år-til-år sving i indtægterne fra skat på aktieafkast.

Den økonomiske udvikling sammenholdt med den aktuelle usikkerhed tilsiger stor forsigtighed i udformningen af den økonomiske politik. På denne baggrund bør den finanspolitiske hovedlinie, der har været grundlaget for finanslovsforslaget for 2002, fortsættes.

1. Indledning¹⁾

Det er primært vurderingen af den internationale økonomi, der er ændret siden August-oversigten (jf. blandt andet IMF's seneste skøn i World Economic Outlook). Tilbageslaget i international økonomi vurderes nu at blive stærkere, og et nyt opsving skønnes at indtræde senere end tidligere ventet.

1) Redaktionen er afsluttet den 9. oktober 2001.